

DAGENS FRÅGOR

Den 5 okt. 1947.

Förstakam- Vid årets förstakammarval intresserade som vanligt **par-**
marvalen. tifördelningen minst, ty denna kan ju beräknas i förväg nästan på millimetern. I stället fångade personvalet uppmärksamheten.

På den socialdemokratiska kanten drog J. A. Bärge i Katrineholm sina färde ur det hus, där han spelat en roll större än de flesta icke partiledare. Trots sina 76 år var den förutvarande rallaren och förrådsförvaltaren in i det sista, bevillningsutskottets ordförande och i denna sin egenskap otroligt vital. För de borgerliga var han i allt för hög grad hr Wigforss' tjänstvillige homme d'affaires. Men ingen kunde neka denna välnyanserat intelligente, i umgänget sirlige, i debatten diplomatiskt smidige arbetarveteran sin högaktnings och respekt. Mer än de flesta hade »fader Bärge» den politiska instinkten i blodet, och få har i så hög grad som han förmått tillägna sig den gamla förstakammarkulturen.

Finansminister Wigforss gick tillbaka till första kammaren, där han 1919 gjorde sin parlamentariska debut. Många trodde att han samtidigt skulle göra det utträde ur regeringen, som han förhandsvis bebådade. Allt tyder dock nu på att hr Wigforss ämnar möta 1948 års riksdag från regeringsbänken. Hans maktbegär gör det säkerligen svårt för honom att bryta upp från regeringen, även om uppgörandet av 1948 års statsverksproposition kan bli ett infernaliskt problem.

Mest överraskande var att landshövding Bergquist slogs ut av sitt parti, trots dess två mandatvinster. Orsaken var tydligen gammalt groll från samlingsregeringens tid. Alla erkänna att hr Bergquists avgång betyder förlust för riksdagen av en osedvanligt stor administrativ kapacitet. Givetvis kommer han att ändock spela en stor roll som vår mest anlitade kommittéordförande. Men det var egendomligt att just ordföranden i kommittén angående riksdagens arbetsformer skulle slås ut till den riksdag, då det blivande betänkandet mänskligt att döma skall behandlas. Och ännu mer förvånar det, att folkpartiet nu andra gången inom en kort tid ratar en av landets mest betydande jurister. För två år sedan förfor partiet på enahanda vis med f. justitieminister Gärde. Läger man härtill, att f. landshövdingen och regeringsrådet Linnér föll för åldersstrecket för ett år sedan, att häradshövding Siljeström genom högerns mandatförlust för två år sedan också lämnade riksdagen och att f. statsrådet och borgmästaren Linder ej återvänder till 1948 års riksdag, kan man verkligen tala om att riksdagen på kort tid åderlåtits på en stor del av sin juridiska sakkunskap, vars ersättande inte blir lätt i dessa intresse-representationens tider. Ingen kan bestrida, att första kammarens lagdebatter under de senare åren legat på mycket hög nivå och inte stått äldre perioder efter. Och det är första kammaren, som nu gjort förlusterna.

Kring Maison de Suède i Paris. Det var i medio av 1880-talet som man började inse, att den svenske industriledaren måste samtidigt vara köpman, om han med utsikt till framgång ville konkurrera med utländska företag på deras egen mark. Det hade länge varit vanligt, att t. ex. de svenska järnbruken sålt sina produkter genom de stora handelshusen i utlandet. Endast ett järnbruk hade brutit mot denna kutym och blev därigenom en pionjär för det moderna, svenska exportsystemet. Det var Sandvikens järnverk. Redan vid sin start stod detta järnverk fullkomligt fritt. Dess grundare, Göran Fredrik Göransson, och övriga ledande män inom bolaget togo försäljningen i egna händer. De voro på en gång industriidkare och internationella köpmän. De etablerade agenturer och dotterbolag på den ena utländska marknaden efter den andra. Den franska marknaden var en av de första, där Sandviken organiserade en egen försäljningsagentur.

Många andra svenska industriföretag började snart tillämpa Sandvikens system. Antalet utlandssvenska handelshus ökades snabbt. Före krigsutbrottet 1939 fanns det i utlandet mer än 700 svenska firmor, förutom svenska storindustriers filialer (AGA, ASEA, Boforskoncernen, L. M. Ericsson, Fagersta, Sandviken, Stora Kopparberg, Separator, SKF, STAB, Skogsindustrierna, Uddeholm m. fl.).

Det är först och främst de svenska produkternas gedigna kvalitet och deras icke lyxbetonade karaktär, som bidragit till att Sverige vunnit en ansedd position på världsmarknaden. De utlandssvenska filialerna ha presterat ett utmärkt introduktionsarbete för svenska varor på de europeiska och transoceaniska marknaderna. Överallt bevaka svenska köpmän viktiga kommersiella intressen för Sverige.

Att förverkligandet av Sandvikens och andra svenska storindustriers exportorganisatoriska projekt började i Paris, var ju helt naturligt. Seinemetropolen var alltsedan 1890-talet det affärscentrum, som den efter provningsåren 1940—1944 kanske så småningom åter torde bli. Det är i denna förhoppning, som den svenska exportindustrin nu ansett sig böra realisera det länge diskuterade förslaget att i Paris etablera ett Maison de Suède, som måhända blir typen för liknande svenska institutioner i andra metropoler.

Jag minns från min 16-åriga vistelse i Paris under det glada och ljusnande 1920-talet och det alltmer förstämnda och mörknande 1930-talet, att Maison-systemet lancerades i en Paristidning just med tanke på en intensifiering av de kommersiella och kulturella förbindelserna mellan Frankrike och Sverige. Systemet diskuterades i de franska affärskretsar, med vilka jag kom i beröring tack vare vänner i Parispressen. Man framhöll, att visserligen voro de stora, svenska exportindustrierna sedan gammalt väl inarbetade på den franska marknaden, men de franska exportörerna och importörerna ville också gärna komma i kontakt med den intressanta, svenska småindustrin och medelstora företag samt med svenska export- och importfirmor, som inte voro representerade i Paris. Liksom ett Maison de France i Stockholm skulle möjliggöra en mera allsidig kontakt med den franska affärsvärlden, kunde ett Maison de Suède i Paris så småningom utvidga de franska förbindelserna såväl i Kontinental-

Frankrike som i kolonierna och protektoraten med Sveriges handel och industri samt ytterligare vidga de gamla relationerna med den svenska storindustrin. Därjämte skulle Maison-systemet åstadkomma en för exportörer och importörer tidsbesparande centralisering av vederbörande lands officiella och kommersiella institutioner i en enda byggnad, där åtminstone förarbetet till realiserandet av olika affärsprojekt kunde utföras.

Men man påpekade också, att ett Maison de Suède vid sidan av den svenska reklamen även borde ge Parissvenskarna och resenärer från Sverige informationer om Frankrikes näringsliv och ledande franska handels- och industriföretag, vilket skulle skapa en goodwill inom Sveriges franska affärsklientel. Man kan aldrig vara nog artig och uppmärksam mot en kund och hans hemland. Fransmännen äro svaga för »le beau geste», och finge de vid ett besök i Maison de Suède även se en god och smakfull reklam för franskt kultur- och näringsliv, skulle helt säkert deras intresse för den svenska industriens produkter stegas. Den bästa reklamen för Sverige i Paris' Maison de Suède vore en reklam även för Frankrike. En sådan geste vore både svensk och fransk, ty *gentillesse* är ett utmärkande drag för bägge folken.

Givetvis bör också turismen — fransmännens resor i Sverige och de svenska Parisresenärernas till franska landsorten, till Rivieran, Algier, Marocko och Tunis — ha sin plats i Maison de Suède. Detta önskemål är redan delvis realiserat. Man vill även hoppas, att Maison de Suède knyter bandet allt fastare mellan Frankrikes och Sveriges andliga kultur. Svenska Institutet, som där har ett kontor, kommer utan tvivel att i Frankrike, liksom i andra länder, på ett intelligent och suggestivt sätt propagera för svensk odling vid sidan av Institutets informationsservice rörande Sveriges handel och industri. Världshistorien lär oss, att Mercurius och Minerva inte gå skilda vägar. De samverka. Mercurius har ofta banat väg för vetenskapens och konstens gudinna och hon för näringslivets gud.

Maison de Suède i Paris blir inte bara ett säte för konsulatet, handelskammaren, den industriella och kommersiella informationsbyrån, varuhallen (med varierande utställningar) och en svensk-fransk bank, utan det är meningen att »Sveriges Hus» även skall inrymma ett bibliotek och en bokhandel — svensk och fransk litteratur, också facklitteratur, den franska levererad av akademiska bokhandeln i Quartier Latin — en resebyrå, kombinerad med en press- och annonsbyrå för reklam i svenska och franska tidningar och tidskrifter samt en svensk-fransk konsthall, en bio och en restaurant med svenska och franska specialiteter. Särskilt biblioteket och bokhandeln få en viktig mission att fylla.

Kort och gott: Maison de Suède blir med tiden ett allt för alla, där det etableras kontakt, kulturell och kommersiell, och där en hel del kan regleras på ett minimum av tid.

Läget är idealiskt — 127, avenue des Champs-Élysées — i Paris' centrum, där fransk aktivitet och energi ger dagen en fascinerande rytm, och där nattens Paris har en sällsam skönhet. *Jean Cay.*

Tjänstemännen, intresseorga- För någon tid sedan hade tidskriften In-
nisationerna och staten. dustritjänstemannen på ledande plats en
artikel under rubriken »Reflexioner om strid», som säkerligen många
tjänstemän med stort intresse tagit del av.

Vad som mest intresserar i artikeln är de reflexioner om förhållan-
det mellan staten och fackorganisationerna, som göras med hänvis-
ning till sjöbefälskonflikten för någon tid sedan. Vi ta oss friheten
återge detta avsnitt av artikeln:

»När sjöbefälet för litet sedan gick till öppen strid, medförde det
att även manskapet i vissa fall fick mönstra av. Något knot förspor-
des emellertid inte för den sakens skull; manskapet ställde sig soli-
dariskt med sjöbefälet. Som bekant ingrep däremot regeringen, och
det hotades med särskild lagstiftning som skulle innebära tvångs-
skiljedom. Anledningen till det sällsynta och uppseendeväckande vars-
let hänförde sig till de för landet i dess helhet skadliga verkningar,
som en fortgående eller utvidgad konflikt skulle ha medfört. Under
denna hårda press kom en uppgörelse till stånd, trots att sjöbefälet
icke kunde säga sig vara tillfreds med de villkor som uppgörelsen
innebar.

Att inte Fartygsbefälsföreningen föll för den nära tillhands liggande
frestelsen att låta hela saken drivas till sin spets och ta en av lag-
stiftning frampressad skiljedom bör hela fackförenings-Sverige, både
arbetsgivare och arbetstagare vara tacksamma för. I realiteten skulle
en sådan tvångsskiljedom ha inneburit, att en fjärde instans med i
alla situationer avgörande befogenheter tillskapats ovanpå de tre nu
verkande statliga medlingsinstanserna i arbetskonflikter: opartisk
ordförande, förlikningsman och medlingskommission. En sådan
tvångsskiljedom, en gång tillämpad, kunde ha fått en sådan prejudi-
cerade verkan, att man sedan i de flesta kritiska konfliktsituationer
frestats att lägga det slutliga avgörandet i statens hand. Ena gången
skulle det kunna vara arbetsgivareparten, som inte skulle ha något
emot en sådan tvångsskiljedom, andra gången arbetstagarparten.
Följden av detta skulle bli, att de fackliga organisationerna till slut
skulle de facto förlora sin fria ställning, den naturliga maktbalansen
mellan arbetsgivare- och arbetstagarorganisationerna skulle rubbas
och leda till att en omvärdering av de nuvarande organisationernas
betydelse, uppgifter och arbetssätt vore påkallad. För alla parter och
för näringslivet i dess helhet är det förvisso lyckligast att anställ-
ningsvillkor och löner får utformas genom fria överenskommelser
och fri kraftmätning mellan de berörda parterna utan statlig tvångs-
inblandning.»

Till detta skulle vi vilja tillägga: Ha inte de fackliga organisatio-
nerna redan nu de facto förlorat sin fria ställning, då de anse sig ha
anledning frånga sina ur egen synpunkt fullt berättigade krav inför
ett statligt hot? Har inte den naturliga maktbalansen mellan arbets-
givare- och arbetstagarorganisationerna redan rubbats?

Tidskriften Industritjänstemannen lägger i full överensstämmelse
med sin neutrala politiska ställning endast fackliga aspekter på frå-
gan. De rådande och blivande förhållandena på området äro emeller-

tid helt beroende av den politiska utvecklingen i landet, och detta utgör förvisso ett fullgott skäl för att frågan tas upp till diskussion även i sitt politiska sammanhang.

Det har vid många tillfällen och i många olika sammanhang betonats, att fackorganisationerna icke skulle kunna effektivt bevaka arbetstagarnas intressen i ett socialiserat samhälle. Av ovanstående citat framgår emellertid med all önskvärd tydlighet, att effektiviteten redan nu har sin begränsning, och orsaken till det förhållandet är främst att söka i de nuvarande maktägandenas inställning till förhållandet mellan staten och människan. Det är ofrånkomligt, att organisationernas förmåga att göra sig gällande kommer att avta i den mån statens inflytande på olika områden kommer att öka. Det är inte bara tjänstemännen utan alla arbetstagare, som ha anledning att allvarligt begrunda detta.

Tjänstemännen ha emellertid anledning att särskilt ägna frågan sin uppmärksamhet. I ett icke helt socialiserat och totalitärt samhälle ha de ur väljarsynpunkt mera betydelsefulla arbetarmassorna större möjlighet att öva inflytande på de maktägande än vad tjänstemännen ha. Detta förhållande är ännu mera påtagligt så länge de maktägande politikerna äro ekonomiskt beroende av arbetarnas fackorganisationer. Det är därför naturligt att i en strid mellan statens intressen och arbetarnas intressen under sådana förhållanden staten i viss mån kan komma att falla undan, medan i en strid mellan statliga intressen och tjänstemännaintressen tjänstemännen icke kunna räkna med statens välvilja i samma utsträckning. Den som är intresserad av dessa förhållanden skall icke ha svårt att finna tillämpliga exempel i våra dagars samhälle. I en helt socialiserad och totalitär stat mister givetvis de maktägande sitt intresse för arbetarnas pengar och väljarstöd, och då komma arbetarna i exakt samma situation som tjänstemännen.

Under gångna tider har tjänstemännen tillhört den grupp, som vid ekonomiska kriser och konflikter hårdast fått sitta emellan, och detta har till största delen berott på, att man på det hållet saknat lämpliga organisationer, som kunnat bevaka kårens intressen. Sammanhållning och samhörighetskänsla äro egenskaper, som i mycket ringa utsträckning varit utmärkande för gångna tiders tjänstemän. Ett intensivt och målmedvetet arbete har emellertid utförts då det gällt att skapa effektiva tjänstemannaorganisationer med god sammanhållande anda, och man har nu hunnit ganska långt på den vägen. Medlemstillslutningen är i regel mycket god, och som exempel må endast nämnas, att Svenska Industritjänstemannaförbundet under de senaste åren haft så stor tillslutning av nya medlemmar, att den blåaste optimist för tio år sedan väl knappast vågade drömma om något dylikt.

Men det skulle väl vara en ödets ironi, om nu, då tjänstemannaorganisationerna äntligen börja kunna utträtta något, samhället tillåtes omdanas på ett sådant sätt, att dessa organisationer berövas sin förmåga att göra sig gällande. Det är ett oerhört värdefullt arbete som utförts men som då skulle vara förgäves. Det hjälper icke med starka

organisationer med 100-procentig medlemstillslutning, om man vid varje tillfälle måste ha statens tysta medgivande för att få använda dem.

Just detta förhållande att staten till synes oundvikligt skall få en sådan avgörande ställning kan emellertid också komma att verka återhållande på den fortsatta utvecklingen av tjänstemannaorganisationerna. Medlemstillslutningen sker ju där helt på frivillighetens grund, och det är ju ganska naturligt att intresset för att lägga ner arbete och pengar i en organisation, som man har anledning förmoda icke skall kunna fylla sin uppgift, blir minimalt. Det vore mycket olyckligt om det skulle gå därhän, och det är endast tjänstemännen själva som kan hindra en sådan utveckling. Det gäller nu för tjänstemännen att i ökad utsträckning ta aktiv del i det politiska arbetet. Tyvärr har det nog varit så, att den politiska aktiviteten bland tjänstemännen på många håll varit synnerligen svag. Har man emellertid nu lyckats väcka tjänstemännens fackliga medvetande så är det också på hög tid att även väcka till liv deras politiska medvetande. Tidskriften Industritjänstemannen varnar för en utveckling som skulle leda till »att en omvärdering av de nuvarande organisationernas betydelse, uppgifter och arbetssätt vore påkallad». Det är endast genom en målmedveten politisk verksamhet man kan arbete för att hindra en sådan utveckling. Det ligger givetvis i tjänstemännens intresse att få med män från de egna leden bland dem, som styra och ställa i stat och kommun. Men det gäller framför allt att samtidigt se till, att den anda, som nu är den förhärskande bland riksdagsmajoriteten, utbytes mot en annan, en anda, som kännetecknas av mera förtroende för den enskilda människans förmåga och ansvar. När man i tjänstemannakretsar nu tydligen är på det klara med faran av ett statligt förmyndarskap över de egna organisationerna, borde det vara en naturlig följd, att man såg till att ett sådant förmyndarskap icke får komma till stånd.

E. Gertre.

Den schweiziska neutralitetens historia. Det schweiziska edsförbundet har under FN:s tid större svårigheter att bevara sin traditionella neutralitetspolitik, än det haft på NF:s tid. Då beviljades som bekant Schweiz genom Londondeklarationen vissa speciella privilegier, vilka i dag endast svårligen kunna sammanjämkas med FN:s stadga. Bland de allierade stormakter, som i dag äro tongivande inom FN, har ordet neutralitet fått en mer stämmingsmässig än sakligt motiverad dålig klang. Från ledande håll i Schweiz gör man häremot gällande, att det lilla alplandets rätt till neutralitet icke på något sätt verkar prejudicerande, eftersom intet annat land skulle kunna göra liknande anspråk. Denna tes motiveras med att Schweiz' »ständiga» neutralitet av Wienkongressen 1815 uttryckligen erkändes gagna »hela Europas sanna intressen». Schweiz är också berett att kompensera denna sin privilegierade särställning genom speciella förpliktelser och prestationer.

Med hänsyn till den ringa förståelse för sådana tankegångar bland

de ledande stormakterna är det värt att beakta den ingående argumentering för den schweiziska ståndpunkten, som nyligen presterats av Baseluniversitetets historiker professor Edgar Bonjour i en grundlig och väldokumenterad bok.¹ Man har i allmänhet varit böjd för att förklara Schweiz' neutralitetsvilja med landets nationellt blandade befolkning, men får nu veta, att neutralitetstanken ursprungligen ej haft något samband härmed. Det är först under 1800-talets senare hälft, som man börjar ta politisk hänsyn till de tysk-, fransk- och italiensktalande delarnas kulturella samhörighet med de stora grannfolken av samma tungomål. För uppkomsten av neutralitetspolitiken spelade landets konfessionella klyvning i en reformerad majoritet och en betydande katolsk minoritet en vida större roll. Ingen har f. ö. tydligen underkänt denna religionspolitiska motivering för ett »stillasittande» vid stora internationella konflikter än Gustaf II Adolf, vilken faktiskt föreslog de protestantiska schweizarna en religionsallians. Hans fordringar av den eventuellt förbundne voro emellertid så stora, att alpdalarnas och övre Rhendalens invånare snart tappade all sin krigiska entusiasm. Enligt Bonjours datering gjordes detta diplomatiska feldrag, som författaren tillskriver den store svenske konungen, måhända först under Kristinas förmyndarregering. Ännu starkare än den schweiziska befolkningens konfessionella splittring har edsförbundets federativa statsskick verkat på den utrikespolitiska neutraliteten. Krigspolitik hade krävt centralisering. Redan under 1500-talets första hälft avstodo emellertid schweizarna för sitt statsförbunds skull från varje maktbetonad utrikespolitik och närmade sig neutralitetsprincipen. Ekonomiska och militärpolitiska skäl ha i huvudsak tillkommit först senare.

Motståndare till den schweiziska neutraliteten voro i tur och ordning alla de makter, vilka sökt vinna hegemonien i Europa. Det var t. ex. på den Heliga Alliansens tid Metternichs Österrike, vid en annan tidpunkt Frankrike och redan i sin första ännu liberalt färgade begynnelse 1800- och 1900-talens stortyska rörelse. Men motståndare till neutraliteten voro också alla de strömningar i själva Schweiz representerade, som ville ge den europeiska politiken en enhetlig färg, vare sig det gällde den katolska klerikalismen eller det »Unga Europas» radikala idéer.

Förutsättningen för den schweiziska neutralitetens upprätthållande har alltid varit existensen av någon europeisk jämvikt. I sina strävanden att skapa eller bevara en sådan internationell balans närmade sig edsförbundets politik tidvis den brittiska stormaktsdiplomatiens linje. Om jämvikten i Europa övergick till en alltför enhetlig europeisk konsert, såsom just under Heliga Alliansens första tid, var detta farligt för småstaternas oberoende. Även när Schweiz självt höll det för nödvändigt att söka avrunda sina gränser, måste en sådan politik bli ofördelaktig för landets neutralitetslinje.

¹ Edgar Bonjour, *Geschichte der schweizerischen Neutralität. Drei Jahrhunderte eidgenössischer Aussenpolitik.* Basel 1947, Verlag Helbing und Lichtenhahn, 434 sid., 20: 50 Sfr.

Huvudförtjänsten av Bonjours bok ligger däri att han noga undersökt och uttömmande framställt sambandet mellan neutralitetsprincip och Schweiz' särproblem under nyare tid, Hans bok utgör därför en värdefull utrikespolitisk komplettering till sådana framställningar av schweizisk inrikespolitik som Baselprofessorn Eduard His' omfångsrika historia av den nyare schweiziska statsrätten eller den på ett centralproblem koncentrerade boken om Schweiz' regeringssätt av Elis Håstad. Bonjour påvisar, att legotrupperna till utlandet under tidigare sekler icke försvårade den schweiziska neutraliteten utan stundom rentav först möjliggjort den. Även genommarschrätten för olika mäktiga grannstater hade vid olika tidpunkter helt olika verkningar. Ännu under 1800-talets andra hälft betraktades den i vissa fall såsom helt harmlös. Ingående behandlas även det neutrala landets flyktingspolitik, som tidvis ansågs som så viktig, att fredens bevarande gjordes beroende av den. Ju mera framställningen närmar sig vår tid, desto tydligare blir det, att neutralitetens upprätthållande ytterst blivit beroende av det lilla alplandets egna försvarskrafter.

Bokens styrka ligger i att alla dessa frågor ej behandlas abstrakt. Författaren illustrerar dem såsom äkta historiker genom händelsernas gång. Därigenom har avhandlingen också blivit en tilltalande och relativt lättsmält mycket åskådlig lektyr. Liksom i en miniatyrspegel återges här ett stycke europeisk historia, och en rad politiska frågor, som också äro av betydelse för Sverige, får sitt historiska perspektiv. Ett land, som för en yttlig främling synes vara en från alla världspolitikens stormar skyddad idyll, visas ha varit i ständigt beroende av kontinentens öden. Varje internationell organisation, som saknar detta »Europas hjärta», kommer att förbli behäftad med en kvantitativt måhända mindre betydande men kvalitativt mycket kännbar defekt.

I. B.

Med anledning av inlägget i häfte 5 om »Försvaret och effektivitetshöjningens förutsättning» har Svensk Tidskrift från löjtnant C. G. Tiselius, Ulriksdal, fått mottaga följande inlägg:

»Försvaret och effektivitetshöjningens förutsättning.» En replik. Ett hjärtligt tack till teknolog Östberg. För en aktiv officer blir teknolog Östbergs positiva inställning till ens egen, självtagna uppgift en källa till förhoppningar och ökad tro på denna. Då teknolog Östberg med sådant allvar diskuterar denna fråga, kan man kanske hoppas på, att flera av våra yngre studerande verkligen önska göra en insats i detta avseende. Tänk, om vi kunde få till stånd en diskussion, en samling om och kring försvaret av positiv ungdom, en samling, som inte går ut på romantiserad propaganda eller demagogisk smutskastning, utan på helhjärtat, realistiskt utredande av försvarstankens och den »fredstida» försvarsviljans problem med ledstjärnan: ett effektivt försvar, uppbyggt och effektiviserat av hela folkets känsla och frivilliga offer i tid, pengar och krafter.

Ett effektivt utnyttjande av värnpliktstjänstgöringen, ett hundra-

procentigt »medarbete» från de värnpliktigas sida är inte enbart beroende av befälets förmåga, entusiasm och ansvarskänsla. Men vi »avsäga» oss aldrig detta ansvar och »resignera» inte, vilket teknolog Östberg låter påskina. Det vore ytterst beklagligt, om denna uppfattning grundats under värnpliktstjänstgöringen.

Försvaret är vårt folks, och därmed är officeren bunden till folkets vilja och beslut. Detta binder i någon mån hans möjligheter, men ökar också ansvaret och glädjen inför uppgiften, så länge folket ger sitt försvar ett stöd och också självt känner ansvar för detsamma.

»Kommer man i vidare kretsar på det klara med, att det verkligen fordras en kraftansträngning, ger sig måhända svaret av sig självt» säger författaren. Låt o s s då börja, och låt inte insändaren bli blott ett hugskott, utan en impuls till denna kraftansträngning.

Carl-Gustaf Tiselius.

»Vår officiella I häfte 6 hade professor Helge Kökeritz vid Yaleuniversitetet publicerat en uppsats, »Vår officiella engelska». Svensk Tidskrifts redaktion fann syftet med professor Kökeritz' artikel så vällovligt, att vi ogärna önskade göra några beskrivningar i den temperamentsfulla uppsatsen. Vi funno det riktigt att låta denne för svensk kultur nitälskande utlandssvensk fritt och ohämmat delge en svensk publik sina erfarenheter och synpunkter. Även publikationer, som haft någon medlem av tidskriftens redaktionsmedlemmar till författare, fick professor Kökeritz sålunda kritisera utan något genmäle. Emellertid förekom i professor Kökeritz' uppsats en mycket kategorisk nedsättning av värdet av broschyren »The forest, Sweden's Greatest Natural Asset», vilken professor Kökeritz fann »förfelad». Med anledning härav har för Svensk Tidskrifts redaktion företetts en serie av uttalanden från U. S. A., Canada, Holland, Schweiz, Storbritannien, Australien o. s. v., enligt vilka skriften tilldragit sig stort intresse och högt värdesatts. Vi äro angelägna att här meddela detta. Samtidigt vilja vi betona att professor Kökeritz' uttalande givetvis aldrig kunnat avse ett fackmannamässigt bedömande av denna skrift utan endast återgivit en för svensk kulturförmedling intresserad lekmands intryck — mot vilket emellertid som nyss sagts skola ställas de många utländska läsarnas lovord.

Utg. av Svensk Tidskrift.